

Άρθρο 66Α**Φορολόγηση κατά την έξοδο**

1. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου δίδονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «φορολογούμενος»: το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα που έχει τη φορολογική του κατοικία στην ημεδαπή και υπόκειται σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, καθώς και οι μόνιμες εγκαταστάσεις που είναι εγκατεστημένες στην ημεδαπή,

β) «αγοραία αξία»: το ποσό έναντι του οποίου μπορεί να ανταλλαγεί ένα περιουσιακό στοιχείο ή να διακανονιστούν αμοιβαίες υποχρεώσεις μεταξύ εθελουσίως ενεργούντων μη συνδεδεμένων προσώπων σε απευθείας συναλλαγή,

γ) «συνδεδεμένα πρόσωπα»: τα πρόσωπα ή οι οντότητες που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 66 του παρόντος Κώδικα,

δ) «αξία για φορολογικούς σκοπούς»: η αξία του περιουσιακού στοιχείου, όπως αυτή προκύπτει με βάση τις αρχές και τους κανόνες της φορολογικής νομοθεσίας κατά τον χρόνο της εξόδου,

ε) «περιουσιακά στοιχεία»: οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία επί των οποίων ο φορολογούμενος ασκεί έλεγχο και από τα οποία αναμένει μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

στ) «μεταφορά περιουσιακών στοιχείων»: η πράξη με την οποία ένα κράτος-μέλος χάνει το δικαίωμα φορολόγησης των μεταφερόμενων περιουσιακών στοιχείων, παρότι τα περιουσιακά στοιχεία παραμένουν υπό τη νομική ή την οικονομική κυριότητα του ίδιου φορολογούμενου,

ζ) «μεταφορά της φορολογικής κατοικίας από την Ελλάδα»: η πράξη με την οποία ένας φορολογούμενος παύει να είναι κάτοικος για φορολογικούς σκοπούς στην ημεδαπή και αποκτά φορολογική κατοικία σε άλλο κράτος - μέλος ή σε τρίτη χώρα,

η) «μεταφορά της δραστηριότητας που ασκείται μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα»: η πράξη με την οποία ένας φορολογούμενος παύει να έχει φορολογητέα παρουσία στην ημεδαπή, και ταυτόχρονα αποκτά φορολογητέα παρουσία σε άλλο κράτος - μέλος ή σε τρίτη χώρα, χωρίς να καθίσταται κάτοικος για φορολογικούς σκοπούς στο εν λόγω κράτος-μέλος ή στην τρίτη χώρα,

Ορισμοί:

- φορολογούμενος

- αγοραία αξία

- συνδεδεμένα πρόσωπα

- αξία για φορολογικούς σκοπούς

- περιουσιακά στοιχεία

- μεταφορά περιουσιακών στοιχείων

- μεταφορά της φορολογικής κατοικίας από την Ελλάδα

- μεταφορά της δραστηριότητας που ασκείται μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα

- απώλεια του δικαιώματος φορολόγησης στην Ελλάδα

Θ) «απώλεια του δικαιώματος φορολόγησης της Ελλάδας»: η μη απεικόνιση για λογιστικούς σκοπούς του μεταφερόμενου περιουσιακού στοιχείου μαζί με τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία του φορολογούμενου στην ημεδαπή, γεγονός που συνεπάγεται ότι η Ελλάδα δεν έχει πλέον το δικαίωμα να φορολογήσει το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο.

Προσδιορισμός φόρου στην Ελλάδα στις ακόλουθες περιπτώσεις:

2. Φορολογούμενος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα επί ποσού που ισούται με την αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων που μεταφέρει, κατά τη στιγμή της εξόδου αυτών, μείον την αξία τους για φορολογικούς σκοπούς, σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- μεταφορά περιουσιακών στοιχείων σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα

α) μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων από την έδρα του στην ημεδαπή στη μόνιμη εγκατάστασή του σε άλλο κράτος-μέλος, ή σε τρίτη χώρα, εφόσον η Ελλάδα παύει να έχει δικαίωμα φορολόγησης των μεταφερομένων περιουσιακών στοιχείων, εξαιτίας της μεταφοράς,

- μεταφορά περιουσιακών στοιχείων από την μόνιμη εγκατάστασή του στην ημεδαπή σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα

β) μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων από τη μόνιμη εγκατάστασή του στην ημεδαπή στην έδρα του ή σε άλλη μόνιμη εγκατάσταση σε άλλο κράτος-μέλος, ή σε τρίτη χώρα, εφόσον η Ελλάδα παύει να έχει δικαίωμα φορολόγησης των μεταφερομένων περιουσιακών στοιχείων, εξαιτίας της μεταφοράς,

- μεταφορά φορολογικής κατοικίας από την Ελλάδα σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα

γ) μεταφοράς της φορολογικής κατοικίας του από την Ελλάδα σε άλλο κράτος-μέλος, ή σε τρίτη χώρα, εκτός από εκείνα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία παραμένουν ουσιαδώς συνδεδεμένα με μόνιμη εγκατάσταση στην ημεδαπή,

- μεταφορά της δραστηριότητας που ασκεί η μόνιμη εγκατάσταση από την Ελλάδα σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα

δ) μεταφοράς της δραστηριότητας που ασκεί η μόνιμη εγκατάστασή του, από την Ελλάδα σε άλλο κράτος-μέλος, ή σε τρίτη χώρα, εφόσον η Ελλάδα παύει να έχει δικαίωμα φορολόγησης των μεταφερομένων περιουσιακών στοιχείων, εξαιτίας της μεταφοράς.

Ο φόρος υπολογίζεται με τον εκάστοτε ισχύοντα συντελεστή του άρθρου 58 κατά το φορολογικό έτος της εξόδου.

Εφάπαξ καταβολή του φόρου με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης

3. Ο φόρος που οφείλεται αποδίδεται στο Δημόσιο με δήλωση, η οποία συνιστά άμεσο προσδιορισμό του φόρου. Η δήλωση υποβάλλεται τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από την επέλευση των γεγονότων της παρ. 2 και ο φόρος καταβάλλεται εφάπαξ, με την υποβολή της δήλωσης, με την επιφύλαξη της παρ. 4. Με την καταβολή του φόρου εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από τον φόρο εισο-

δήματος του φορολογούμενου, των εταίρων, των μετόχων και των μελών για τα ποσά που προβλέπονται στην παρ. 2.

4. Αντί της εφάπαξ καταβολής, ο φορολογούμενος έχει το δικαίωμα να καταβάλει τον φόρο σε πέντε (5) ισόποσες ετήσιες άτοκες δόσεις, σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων από την έδρα του στην ημεδαπή στη μόνιμη εγκατάστασή του σε άλλο κράτος-μέλος ή σε τρίτη χώρα που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) της 19ης.7.2016 (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 193/9),

β) μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων από τη μόνιμη εγκατάστασή του στην ημεδαπή στην έδρα του ή σε άλλη μόνιμη εγκατάσταση σε άλλο κράτος-μέλος ή σε τρίτη χώρα που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία για τον ΕΟΧ,

γ) μεταφοράς της φορολογικής του κατοικίας σε άλλο κράτος-μέλος ή σε τρίτη χώρα που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία για τον ΕΟΧ,

δ) μεταφοράς της δραστηριότητας που ασκεί η μόνιμη εγκατάστασή του από την ημεδαπή σε άλλο κράτος-μέλος ή σε τρίτη χώρα που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία για τον ΕΟΧ.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει για τρίτες χώρες που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, εφόσον έχουν συνάψει συμφωνία με την Ελλάδα ή με την Ένωση περί αμοιβαίας συνδρομής για την είσπραξη φορολογικών απαιτήσεων, ισοδύναμη με την αμοιβαία συνδρομή που προβλέπεται στην Οδηγία 2010/24/ΕΕ του Συμβουλίου.

Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την υποβολή της δήλωσης της παρ. 3 και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των τεσσάρων (4) επόμενων ετών από το έτος υποβολής της δήλωσης.

Για την τμηματική καταβολή του φόρου του παρόντος ισχύουν αποκλειστικά τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο, μη εφαρμοζόμενης οποιασδήποτε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης για τη διευκόλυνση ή τη ρύθμιση τμηματικής καταβολής οφειλών ή τη χορήγηση διοικητικής αναστολής.

Εάν υπάρχει αποδεδειγμένος και πραγματικός κίνδυνος απώλειας του φόρου που προσδιορίστηκε, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να απαιτήσει εγγύηση ως όρο για την καταβολή του φόρου σε δόσεις.

Καταβολή του φόρου σε δόσεις στις αναφερόμενες περιπτώσεις

Οι 5 δόσεις ισχύουν για τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει συμφωνία συνδρομής

Χρόνος καταβολής των δόσεων

Εγγύηση σε περίπτωση απώλειας του φόρου

Περιπτώσεις που αίρεται η καταβολή του φόρου σε δόσεις

5. Η δυνατότητα καταβολής σε δόσεις της παρ. 4 αίρεται και το σύνολο του φόρου που δεν έχει καταβληθεί καταβάλλεται εφάπαξ κατά τα οριζόμενα στην παρ. 6, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν τα μεταφερθέντα περιουσιακά στοιχεία ή η δραστηριότητα που ασκεί η μόνιμη εγκατάσταση του φορολογούμενου πωλούνται ή διατίθενται κατ' άλλον τρόπο,

β) όταν τα μεταφερθέντα περιουσιακά στοιχεία του φορολογούμενου μεταφέρονται ακολούθως σε τρίτη χώρα,

γ) όταν η φορολογική κατοικία ή η δραστηριότητα που ασκεί η μόνιμη εγκατάσταση του φορολογούμενου μεταφέρεται ακολούθως σε τρίτη χώρα,

δ) όταν ο φορολογούμενος πτωχεύει ή τίθεται υπό εκκαθάριση,

ε) όταν ο φορολογούμενος δεν καταβάλλει μια δόση εντός τριμήνου από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της.

Πότε υπολογίζονται τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής δόσης εντός τριμήνου από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της, υπολογίζονται τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής.

Οι περ. β) και γ) δεν εφαρμόζονται για τρίτες χώρες που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, εάν έχουν συνάψει συμφωνία με την Ελλάδα ή με την Ένωση περί αμοιβαίας συνδρομής για την είσπραξη φορολογικών απαιτήσεων, ισοδύναμη με την αμοιβαία συνδρομή που προβλέπεται στην Οδηγία 2010/24/ΕΕ.

Γνωστοποίηση από το φορολογούμενο και καταβολή εφάπαξ του φόρου

6.α) Στις περ. α) έως και δ) της παρ. 5, ο φορολογούμενος υποβάλλει στη Φορολογική Διοίκηση σχετική γνωστοποίηση εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την επέλευσή τους και ταυτόχρονα καταβάλλει το σύνολο του φόρου που δεν έχει καταβληθεί.

β) Στην περ. ε), το σύνολο του φόρου που δεν έχει καταβληθεί, καταβάλλεται την επομένη ημέρα από την πάροδο του τριμήνου.

Σε μεταφορά περιουσιακών στοιχείων στην ημεδαπή ως τιμή κτήσης λαμβάνεται η αξία που έχει οριστεί από το κράτος μέλος

7. Σε περίπτωση κατά την οποία η μεταφορά των περιουσιακών στοιχείων ή η μεταφορά της φορολογικής κατοικίας ή της δραστηριότητας που ασκεί η μόνιμη εγκατάσταση πραγματοποιείται προς την ημεδαπή, ως αξία εκκίνησης (τιμή κτήσης) των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων για φορολογικούς σκοπούς λαμβάνεται η αξία που έχει οριστεί από το κράτος-μέλος του φορολογούμενου ή της μόνιμης εγκατάστασης, εκτός εάν αυτή δεν αντικατοπτρίζει την αγοραία αξία.

8. Το άρθρο αυτό δεν εφαρμόζεται επί μεταφορών περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση τίτλων ή περιουσιακών στοιχείων που μεταφέρονται για την παροχή εμπράγματης ασφάλειας ή όταν η μεταφορά περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται για την κάλυψη κεφαλαιακών απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας ή για σκοπούς της διαχείρισης ρευστότητας, υπό την προϋπόθεση ότι τα περιουσιακά στοιχεία πρόκειται να επανέλθουν στην ημεδαπή εντός περιόδου δώδεκα (12) μηνών. Στην περίπτωση αυτή, υποβάλλεται μηδενική δήλωση με βάση τα οριζόμενα στην παρ. 3 και η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να απαιτήσει κατά τον χρόνο μεταφοράς των περιουσιακών στοιχείων την κατάθεση ισόποσης με το ποσό του φόρου, που θα οφειλόταν από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, εγγυητικής επιστολής. Φόρος που έχει καταβληθεί παρά τα προβλεπόμενα στο παρόν, επιστρέφεται ως αχρεωστήτως καταβληθείς.

Αν τα περιουσιακά στοιχεία δεν επανέλθουν στην ημεδαπή εντός της ως άνω περιόδου των δώδεκα (12) μηνών, υπολογίζεται τόκος εκπρόθεσμης καταβολής για το σύνολο του οφειλόμενου φόρου, από την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης που προβλέπεται στην παρούσα.

9. Η εξακρίβωση της αγοραίας αξίας των μεταφερόμενων περιουσιακών στοιχείων από την Ελλάδα προς άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα διενεργείται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

α) Με τη σύνταξη έκθεσης αποτίμησης από δύο (2) ορκωτούς ελεγκτές ή ελεγκτική εταιρεία ή, κατά περίπτωση, από δύο ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές. Επιτρέπεται η πρόσληψη από τους ελεγκτές ή τους πιστοποιημένους εκτιμητές ειδικών εκτιμητών, ημεδαπών ή αλλοδαπών, για την εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις ή διεθνή εμπειρία.

Τα πρόσωπα που προβαίνουν στην αποτίμηση ως εκτιμητές ή ειδικοί εκτιμητές δεν πρέπει να είναι:

- αα)** μέλη του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας,
- αβ)** πρόσωπα που διατηρούν επιχειρηματική ή άλλη επαγγελματική σχέση με την εταιρεία,
- αγ)** συγγενείς με τα πρόσωπα αυτά μέχρι δεύτερου βαθμού ή σύζυγοι αυτών.

Επιπλέον, για τους ορκωτούς ελεγκτές και για τις ελεγκτικές εταιρείες, των οποίων είναι μέλη, δεν πρέπει να συντρέ-

Πότε δεν εφαρμόζεται η φορολόγηση κατά την έξοδο

Υποβολή μηδενικής δήλωσης

Υπολογισμός φόρου και τόκων αν τα περιουσιακά στοιχεία δεν γυρίσουν στην ημεδαπή

Τρόποι εξακρίβωσης της αγοραίας αξίας περιουσιακών στοιχείων

- έκθεση αποτίμησης από ορκωτούς ελεγκτές

Περιεχόμενο έκθεσης αποτίμησης

- **βάση της αξίας που απεικονίζεται στα λογιστικά αρχεία**

- **η αξία των περιουσιακών στοιχείων όπως αυτή προσδιορίζεται για την τεκμηρίωση ενδοομιλικών συναλλαγών**

Εξουσιοδοτική διάταξη

χουν κωλύματα ή ασυμβίβαστα, που θα απέκλειαν τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τα πρόσωπα αυτά, ούτε τα τελευταία θα πρέπει να έχουν αναλάβει τον τακτικό έλεγχο της εταιρείας ή συνδεδεμένης με αυτήν εταιρείας κατά την έννοια του άρθρου 32 του ν. 4308/ 2014 κατά την τελευταία τριετία.

Η έκθεση αποτίμησης πρέπει να περιέχει την περιγραφή κάθε περιουσιακού στοιχείου που εμπίπτει στην παρούσα, να αναφέρει τις μεθόδους αποτίμησης που εφαρμόστηκαν και να εκφέρει την άποψη ότι η αγοραία αξία πληροί την αρχή των ίσων αποστάσεων. Σε περίπτωση που η αποτίμηση καταλήγει σε εύρος τιμών, η έκθεση οφείλει να υποδεικνύει μια τελική τιμή.

β) Με βάση την αξία των μεταφερόμενων περιουσιακών στοιχείων, όπως αυτή απεικονίζεται για λογιστικούς σκοπούς στα λογιστικά αρχεία του φορολογουμένου, εφόσον η επιμέτρηση των στοιχείων αυτών διενεργείται στην εύλογη αξία.

γ) Με βάση την αξία των μεταφερόμενων περιουσιακών στοιχείων, όπως αυτή προσδιορίζεται για σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 21 του ν. 4174/2013.

10. Με αποφάσεις του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης καταβολής του φόρου κατά την έξοδο, οι περιπτώσεις που η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να απαιτεί έγγραφη επιστολή κατά το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 και της παρ. 8, το ύψος, και οι περιπτώσεις κατάπτωσης και αποδέσμευσης αυτής, η διαδικασία για την προσωρινή απαλλαγή από την καταβολή του φόρου κατά την έξοδο, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.⁽¹⁾

(1) Το άρθρο 66Α του ν. 4172/2013 προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 58 του ν. 4714/2020 (ΦΕΚ Α' 148). Σύμφωνα με την παρ. 56 του άρθρου 72 του ν. 4172/2013, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 60 του ν. 4714/2020, προκύπτουν τα εξής: **α)** Οι διατάξεις του άρθρου 66Α εφαρμόζονται για μεταφορές περιουσιακών στοιχείων, φορολογικής κατοικίας ή δραστηριότητας από την Ελλάδα προς άλλο κράτος-μέλος ή τρίτη χώρα που πραγματοποιούνται από την 1η.1.2020 και μετά. **β)** Για τις μεταφορές περιουσιακών στοιχείων, φορολογικής κατοικίας ή δραστηριότητας που έχουν πραγματοποιηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2020 μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος (31.7.2020), υποβάλλονται δηλώσεις της παρ. 3 του άρθρου 66Α, χωρίς την επιβολή κυρώσεων, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του τρίτου μήνα από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ν. 4714/2020 άρθρο 58§1. Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου (66Α ν. 4172/2013) ενσωματώνεται στην ελληνική νομοθεσία το άρθρο 5 της Οδηγίας 2016/1164/ΕΕ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 12ης Ιουλίου 2016 για τη θέσπιση κανόνων φορολόγησης κατά την έξοδο (ΕΕ L της 14.10.2017).

ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΘΡΟΥ 66Α**1. Φορολόγηση κατά την μεταφορά περιουσιακών στοιχείων ή μεταφορά της φορολογικής κατοικίας από τη φορολογική δικαιοδοσία ενός κράτους.**

Το νέο άρθρο 66Α στον ΚΦΕ, προστέθηκε για την εναρμόνιση με το άρθρο 5 της Οδηγίας 1164/2016/ΕΕ του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων κατά πρακτικών φοροαποφυγής που έχουν άμεση επίπτωση στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (Anti-tax Avoidance Directive, ATAD, στο εξής: η «Οδηγία»), με το οποίο θεσπίζονται κανόνες φορολόγησης κατά την έξοδο (exit tax).

Σύμφωνα με το Προοίμιο της Οδηγίας (παρ. 10), «λειτουργία της φορολόγησης κατά την έξοδο είναι να εξασφαλίζει ότι, όταν ένας φορολογούμενος μεταφέρει περιουσιακά στοιχεία ή τη φορολογική του κατοικία εκτός της φορολογικής δικαιοδοσίας ενός κράτους, το εν λόγω κράτος φορολογεί την οικονομική αξία οποιουδήποτε κεφαλαιακού κέρδους που παράγεται στο έδαφός του, ακόμη και αν το εν λόγω κέρδος δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί κατά τον χρόνο της εξόδου. Είναι, επομένως, αναγκαίο να προσδιοριστούν οι περιπτώσεις κατά τις οποίες οι φορολογούμενοι υπόκεινται σε κανόνες φορολόγησης κατά την έξοδο και φορολογούνται επί του μη πραγματοποιηθέντος κεφαλαιακού κέρδους που έχει παραχθεί στα μεταβιβασθέντα περιουσιακά τους στοιχεία. Είναι επίσης σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι **οι μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβανομένων των μετρητών, μεταξύ μιας μητρικής εταιρείας και των θυγατρικών της δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής** του προβλεπόμενου κανόνα σχετικά με τη φορολόγηση κατά την έξοδο.

Προκειμένου να υπολογιστούν τα ποσά, είναι σημαντικό να καθοριστεί μια αγοραία αξία για τα μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία κατά την έξοδο των στοιχείων αυτών με βάση την αρχή του πλήρους ανταγωνισμού. Για να εξασφαλιστεί η συμβατότητα του κανόνα με τη χρήση της μεθόδου καταλογισμού, είναι σκόπιμο να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη-μέλη να ορίσουν τη χρονική στιγμή κατά την οποία χάνουν το δικαίωμα να φορολογούν τα μεταβιβασθέντα περιουσιακά στοιχεία. Το δικαίωμα φορολόγησης θα πρέπει να καθορίζεται σε εθνικό επίπεδο. Είναι, επίσης, αναγκαίο να επιτρέπεται στο κράτος-μέλος υποδοχής να αμφισβητήσει την αξία των μεταβιβασθέντων περιουσιακών στοιχείων που διαπιστώθηκε από το κράτος εξόδου, όταν δεν αντικατοπτρίζουν την αγοραία αξία.

Τα κράτη-μέλη θα μπορούσαν στο πλαίσιο αυτό να χρησιμοποιήσουν τους υφιστάμενους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών. Εντός της Ένωσης, είναι αναγκαίο να εξεταστεί η εφαρμογή της φορολόγησης κατά την έξοδο και να προσδιοριστούν οι όροι για τη συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο. Στις περιπτώσεις αυτές, θα πρέπει να παρέχεται στους φορολογουμένους το δικαίωμα είτε να καταβάλουν αμέσως το καταλογισθέν ποσό του φόρου εξόδου είτε να αναβάλουν την πληρωμή του ποσού του φόρου, μέσω της καταβολής του σε δόσεις επί ορισμένου αριθμού ετών, ενδεχομένως προσαυξημένου με τόκους και εγγύηση. Τα κράτη-μέλη θα μπορούσαν να ζητήσουν, για τον σκοπό αυτόν, οι ενδιαφερόμενοι φορολογούμενοι να υποβάλουν τις απαιτούμενες πληροφορίες σε σχετική δήλωση. Δεν θα πρέπει να επιβάλλεται η πληρωμή του φόρου εξόδου όταν η μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων είναι προσωρινού χαρακτήρα και τα περιουσιακά στοιχεία πρόκειται να επανέλθουν στο κράτος-μέλος του

μεταβιβάζοντας, σε περιπτώσεις όπου η μεταβίβαση πραγματοποιείται για λόγους συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις προληπτικής κεφαλαιακής εποπτείας ή για σκοπούς διαχείρισης ρευστότητας ή όταν πρόκειται για συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων ή περιουσιακών στοιχείων που παρέχονται ως εμπράγματα ασφάλεια».

Ως προς τη χρησιμοποιούμενη ορολογία, σημειώνεται ότι στο άρθρο γίνεται χρήση των όρων «μεταφορά» περιουσιακών στοιχείων, και «μεταφερόμενα» περιουσιακά στοιχεία, αντί των όρων «μεταβίβαση» περιουσιακών στοιχείων και «μεταβιβαζόμενα» περιουσιακά στοιχεία που απαντούν στην ελληνική μετάφραση της Οδηγίας (μετάφραση του αγγλικού όρου "transfer of assets"). Η χρήση του όρου «μεταφορά» επιλέχθηκε δεδομένου ότι κατά το ελληνικό δίκαιο ο όρος «μεταβίβαση» έχει το νόημα της μεταβίβασης προς άλλο πρόσωπο, περίπτωση που δεν συντρέχει κατά την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Ειδικότερα, με την παρ. 1 του νέου άρθρου 66Α του ΚΦΕ δίδονται οι αναγκαίοι ορισμοί για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου, ως προς τους οποίους επισημαίνονται ειδικότερα τα ακόλουθα:

- **Ως προς τον ορισμό της περ. α) (φορολογούμενος)** λαμβάνεται υπόψη κάθε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που έχει φορολογική κατοικία στην Ελλάδα και υπόκειται σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων, καθώς και οι μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπών νομικών προσώπων ή οντοτήτων στην ημεδαπή. **Επομένως, στην παρούσα μορφή τους, οι υπόψη διατάξεις δεν έχουν εφαρμογή για τα φυσικά πρόσωπα.**

- **Ως προς τον ορισμό της περ. β) (αγοραία αξία)** εισάγεται ο ορισμός της παρ. 6 του άρθρου 5 της Οδηγίας, ο οποίος αναφέρει τα εξής: «ως «αγοραία αξία» νοείται το ποσό έναντι του οποίου μπορεί να ανταλλαγεί ένα περιουσιακό στοιχείο ή να διακανονιστούν αμοιβαίες υποχρεώσεις μεταξύ εθελουσίως ενεργούντων μη συνδεδεμένων αγοραστών και πωλητών σε απευθείας συναλλαγή.»

- **Ως προς τον ορισμό της περ. γ) (συνδεδεμένα πρόσωπα),** γίνεται παραπομπή στο άρθρο 66§2 του ΚΦΕ, όπως ισχύει μετά από την τροποποίηση του εν λόγω άρθρου από το άρθρο 12 του ν. 4607/2019, σε ενσωμάτωση της περ. 4 του άρθρου 2 της Οδηγίας.

Η παρ. 2 του άρθρου 66 του ΚΦΕ αναφέρει τα εξής:

«Για την εφαρμογή του παρόντος ως συνδεδεμένη επιχείρηση νοείται:

(α) νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα στην οποία φορολογούμενος κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, δικαιώματα ψήφου ή συμμετοχή στο κεφάλαιο ή δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη ποσοστού είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και άνω,

(β) φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, δικαιώματα ψήφου ή συμμετοχή στο κεφάλαιο ή δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη ποσοστού είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και άνω σε έναν φορολογούμενο.

Αν ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή μια νομική οντότητα κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, δικαιώματα ψήφου ή συμμετοχή στο κεφάλαιο ή δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη ποσοστού είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και άνω σε έναν φορολογούμενο και σε ένα ή περισσότερα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, όλα τα σχετικά νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, περιλαμβανομένου του φορολογουμένου, θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις.»

- **Ως προς τον ορισμό της περ. δ) (αξία για φορολογικούς σκοπούς)**, λαμβάνεται η αξία του περιουσιακού στοιχείου, όπως αυτή προκύπτει από τα βιβλία του φορολογούμενου, με βάση τις αρχές και τους κανόνες της φορολογικής νομοθεσίας. Για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία (ενσώματα και άυλα) λαμβάνεται η αναπόσβεστη αξία τους, όπως προκύπτει με βάση τη φορολογική νομοθεσία.

- **Ως προς τον ορισμό της περ. ε) (περιουσιακά στοιχεία)**, λαμβάνονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία (ενεργητικό) του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, δηλαδή οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία επί των οποίων ο φορολογούμενος ασκεί έλεγχο και από τα οποία αναμένει μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Σημειώνεται ότι ο ορισμός των περιουσιακών στοιχείων είναι αντίστοιχος με τον σχετικό ορισμό του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014. Επίσης, διευκρινίζεται ότι οι μεταφορές περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβανομένων των μετρητών, μεταξύ μιας μητρικής εταιρείας και των θυγατρικών της δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προβλεπόμενου κανόνα σχετικά με τη φορολόγηση κατά την έξοδο.

- **Ως προς τους ορισμούς των περ. στ) (μεταφορά περιουσιακών στοιχείων)**, εισάγεται ο ορισμός της παρ. 6 του άρθρου 2 της Οδηγίας, ο οποίος αναφέρει τα εξής: «η πράξη με την οποία ένα κράτος μέλος χάνει το δικαίωμα φορολόγησης των μεταβιβασθέντων περιουσιακών στοιχείων, ενώ τα περιουσιακά στοιχεία παραμένουν υπό τη νομική ή την οικονομική κυριότητα του ίδιου φορολογουμένου».

ζ) (μεταφορά της φορολογικής κατοικίας) εισάγεται ο ορισμός της παρ. 7 του άρθρου 2 της Οδηγίας, ο οποίος αναφέρει τα εξής: «μεταφορά της φορολογικής κατοικίας»: η πράξη με την οποία ένας φορολογούμενος παύει να είναι κάτοικος για φορολογικούς σκοπούς σε ένα κράτος μέλος, ενώ αποκτά φορολογική κατοικία σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα» και

η) (μεταφορά της δραστηριότητας που ασκείται μέσω μόνιμης εγκατάστασης), εισάγεται ο ορισμός της παρ. 8 του άρθρου 2 της Οδηγίας, ο οποίος αναφέρει τα εξής: «η πράξη με την οποία ένας φορολογούμενος παύει να έχει φορολογητέα παρουσία σε ένα κράτος μέλος, ενώ ταυτόχρονα αποκτά φορολογητέα παρουσία σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα, χωρίς να καθίσταται κάτοικος για φορολογικούς σκοπούς στο εν λόγω κράτος μέλος ή στην τρίτη χώρα».

Η οικονομική κυριότητα ενός περιουσιακού στοιχείου, όπως αυτή χρησιμοποιείται στον ορισμό «μεταφορά περιουσιακών στοιχείων», συνίσταται στο γεγονός ότι μια εγκατάσταση (κεντρικό ή μόνιμη εγκατάσταση) ενός νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας εκμεταλλεύεται το περιουσιακό στοιχείο, φέρει τους κινδύνους και απολαμβάνει τα οφέλη από την εκμετάλλευσή του, ενώ η νομική κυριότητα αυτού (ιδιοκτησία) μπορεί να ανήκει σε άλλη εγκατάστασή του.

- **Ως προς τον ορισμό της περ. θ) (παύση του δικαιώματος φορολόγησης)** κρίσιμος χρόνος της φορολόγησης κατά την έξοδο θεωρείται η παύση της απεικόνισης για λογιστικούς σκοπούς του αντίστοιχου περιουσιακού στοιχείου μαζί με τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας στην ημεδαπή, δηλαδή ο χρόνος που η Ελλάδα δεν έχει πλέον το δικαίωμα να φορολογήσει τα μεταφερθέντα περιουσιακά στοιχεία. **Όσον αφορά τις περιπτώσεις που για την αποφυγή της διπλής φορολόγησης εφαρμόζεται το σύστημα της πίστωσης του φόρου (credit method)**, για να εξασφαλιστεί η συμβατότητα του κανόνα με τη χρήση της μεθόδου της πί-

σωσης του φόρου, ο χρόνος κατά τον οποίο η Ελλάδα δεν έχει πλέον το δικαίωμα να φορολογεί τα μεταφερόμενα περιουσιακά στοιχεία θεωρείται η παύση της απεικόνισης για λογιστικούς σκοπούς του αντίστοιχου περιουσιακού στοιχείου με τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας στην ημεδαπή. **Στις περιπτώσεις που εφαρμόζεται η μέθοδος της πίστωσης του φόρου αλλοδαπής**, δηλαδή στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 9 του ΚΦΕ, η Ελλάδα ως κράτος αναχώρησης δεν χάνει το δικαίωμα φορολόγησης των μεταφερόμενων περιουσιακών στοιχείων, καθόσον το νομικό πρόσωπο που διενεργεί τη μεταφορά, ως φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, φορολογείται για το παγκόσμιο εισόδημά του στην ημεδαπή, με πίστωση του φόρου που τυχόν έχει καταβληθεί στην αλλοδαπή για το εισόδημα του. **Ως εκ τούτου, κατ' ουσία στην περίπτωση αυτή δεν θα έχουν εφαρμογή οι υπόψη διατάξεις περί φορολόγησης κατά την έξοδο.**

Με την παρ. 2 του νέου άρθρου 66Α ορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ο φορολογούμενος, όπως ορίζεται στην περ. α' της παρ. 1, υπόκειται σε φορολόγηση κατά την έξοδο, ήτοι σε φόρο εισοδήματος σε ποσό που ισούται με την αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων που μεταφέρει, κατά τη στιγμή της εξόδου αυτών, μείον την αξία τους για φορολογικούς σκοπούς, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο. Η φορολόγηση κατά την έξοδο εξασφαλίζει ότι όταν ένας φορολογούμενος μεταφέρει περιουσιακά στοιχεία ή τη φορολογική του κατοικία εκτός της φορολογικής δικαιοδοσίας της Ελλάδας, η Ελλάδα φορολογεί την οικονομική αξία οποιουδήποτε κεφαλαιακού κέρδους που παράγεται στο έδαφός της, ακόμη και αν το εν λόγω κέρδος δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί κατά τον χρόνο της εξόδου. Ο φόρος υπολογίζεται με τον εκάστοτε ισχύοντα συντελεστή του άρθρου 58 του ΚΦΕ κατά το φορολογικό έτος της εξόδου.

Με την παρ. 3 του νέου άρθρου 66Α ορίζεται ο τρόπος που αποδίδεται στο Δημόσιο ο φόρος που προκύπτει κατά την έξοδο. Ειδικότερα, ορίζεται ότι ο φόρος αποδίδεται με ιδιαίτερη δήλωση η οποία συνιστά άμεσο προσδιορισμό του φόρου, η οποία υποβάλλεται τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από την επέλευση των γεγονότων της παρ. 2, και ο φόρος καταβάλλεται εφάπαξ, με την υποβολή της δήλωσης, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 4. Συνεπώς, ως προθεσμία υποβολής της εμπρόθεσμης δήλωσης τίθεται η ημερομηνία εξόδου, ενώ ως αφετηρία για τον υπολογισμό τυχόν τόκων εκπρόθεσμης καταβολής λαμβάνεται η ημερομηνία υποβολής της δήλωσης. Με την καταβολή του φόρου εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από τον φόρο εισοδήματος του φορολογούμενου, των εταίρων, των μετόχων και των μελών του για τα ποσά που υπολογίζονται με βάση τις διατάξεις της παρ. 2, δεδομένου ότι το υπόψη εισόδημα, ως μη πραγματοποιηθέν εισόδημα, φορολογείται αυτοτελώς κατά τον χρόνο της εξόδου και δεν τίθεται θέμα διπλής φορολόγησης κατά τον χρόνο υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Με την παρ. 4 του νέου άρθρου 66Α παρέχεται στους φορολογουμένους το δικαίωμα να καταβάλουν τον φόρο σε δόσεις, στις αναφερόμενες στην παράγραφο αυτή περιπτώσεις και ορίζεται ο χρόνος καταβολής κάθε δόσης.

Επίσης, ορίζεται ότι για την τμηματική καταβολή του φόρου του παρόντος ισχύουν αποκλειστικά τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο, μη εφαρμοζόμενης οποιασδήποτε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης για τη διευκόλυνση ή τη ρύθμιση τμηματικής κα-

ταβολής οφειλών ή τη χορήγηση διοικητικής αναστολής. Τούτο διότι στην Οδηγία προβλέπεται ειδική κύρωση σε περίπτωση μη καταβολής μίας δόσης, που συνίσταται στο ότι καθίσταται ληξιπρόθεσμο όλο το ποσό του φόρου (παρ. 4 της Οδηγίας, η οποία ενσωματώνεται στην παρ. 5 του άρθρου 66Α), και συνεπώς δεν μπορεί να εφαρμοσθεί παράλληλα οποιοδήποτε σχετικό άλλο πλαίσιο ρυθμίσεων.

Επίσης, θεσπίζεται η δυνατότητα της Φορολογικής Διοίκησης να απαιτήσει εγγύηση για την καταβολή του φόρου σε δόσεις, σε περίπτωση αποδεδειγμένου και πραγματικού κινδύνου μη ανάκτησης.

Με την παρ. 5 του νέου άρθρου 66Α προβλέπονται οι περιπτώσεις στις οποίες αίρεται η δυνατότητα της παρ. 4 καταβολής του φόρου σε δόσεις, καθώς και ο χρόνος απόδοσης του φόρου που υπολείπεται προς καταβολή.

Σημειώνεται ότι, αν και στη διατύπωση της Οδηγίας αναφέρεται ότι η αναβολή πληρωμών διακόπτεται πάραυτα και η φορολογική οφειλή καθίσταται ανακτήσιμη, υιοθετείται η διατύπωση που απαντά στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και στον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων («το σύνολο του φόρου που δεν έχει καταβληθεί καταβάλλεται εφάπαξ»). Επίσης, ως προς την περ. ε' της παρ. 5, χρήζει μνείας ότι, αν και στην περ. ε' της παρ. 4 του άρθρου 5 της Οδηγίας παρέχεται στον φορολογούμενο η δυνατότητα εκπρόθεσμης καταβολής μίας δόσης για χρονικό διάστημα έως δώδεκα (12) μηνών χωρίς να καταστεί ληξιπρόθεσμο και απαιτητό το σύνολο του φόρου, επιλέγεται η αυστηρότερη προθεσμία του τριμήνου, για λόγους περιορισμού του κινδύνου ως προς την είσπραξη του φόρου.

Με την παρ. 6 του άρθρου 66Α τίθεται η υποχρέωση υποβολής γνωστοποίησης στη Φορολογική Διοίκηση, σε περίπτωση επέλευσης των γεγονότων των περ. α) έως και δ) της παρ. 5, εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την επέλευσή τους, με την υποχρέωση ταυτόχρονης καταβολής του συνόλου του φόρου που δεν έχει καταβληθεί. Επίσης, ορίζεται ότι σε περίπτωση επέλευσης του γεγονότος της περ. ε' της παρ. 5, το σύνολο του φόρου που δεν έχει καταβληθεί καταβάλλεται την επόμενη της παρόδου του τριμήνου.

Με την παρ. 7 του νέου άρθρου 66Α η οποία τίθεται σε ενσωμάτωση της παρ. 5 του άρθρου 5 της Οδηγίας, εισάγεται κανόνας σύνδεσης (linking rule) σύμφωνα με τον οποίο, όταν η μεταφορά γίνεται προς την ημεδαπή, ως αξία εκκίνησης των μεταφερόμενων περιουσιακών στοιχείων λαμβάνεται η αξία που έχει ορισθεί από το άλλο κράτος-μέλος, εκτός εάν αυτή δεν αντικατοπτρίζει την αγοραία αξία. Η Ελλάδα ως κράτος-μέλος υποδοχής δύναται να αμφισβητήσει την αξία των μεταφερόμενων περιουσιακών στοιχείων που ορίσθηκε από το κράτος εξόδου, όταν δεν αντικατοπτρίζουν την αγοραία αξία. Στο πλαίσιο αυτό, και σύμφωνα με τη διατύπωση της παρ. 10 του Προοιμίου της Οδηγίας, και για την επίλυση των σχετικών διαφορών, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι υφιστάμενοι μηχανισμοί επίλυσης διαφορών, ήτοι η υφιστάμενη διαδικασία αμοιβαίου διακανονισμού (ΔΑΔ) σύμφωνα με τις διμερείς Συμβάσεις για την Αποφυγή της Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος (ΣΑΔΦ), ή η Οδηγία για τους μηχανισμούς επίλυσης φορολογικών διαφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (2017/1852/ΕΕ). Σημειώνεται ότι η αξία εκκίνησης, όπως προσδιορίζεται στην υπόψη παράγραφο, συνιστά την τιμή κτήσης του περιουσιακού στοιχείου για φορολογικούς σκοπούς (άρα και για σκοπούς εύρεσης της υπεραξίας σε περίπτωση μεταγενέ-

στερης διάθεσης). Με την αξία αυτή το περιουσιακό στοιχείο θα εγγραφεί στα λογιστικά αρχεία των νομικών προσώπων.

Με την παρ. 8 του νέου άρθρου 66Α ορίζεται ότι ο φόρος εξόδου δεν επιβάλλεται στις περιπτώσεις μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση τίτλων ή περιουσιακών στοιχείων που μεταφέρονται για την παροχή εμπράγματης ασφάλειας, ή όταν η μεταφορά περιουσιακών στοιχείων πραγματοποιείται για την κάλυψη κεφαλαιακών απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας ή για σκοπούς της διαχείρισης ρευστότητας, υπό την προϋπόθεση ότι τα περιουσιακά στοιχεία πρόκειται να επανέλθουν στην ημεδαπή εντός περιόδου δώδεκα (12) μηνών από τη μεταφορά. Στην περίπτωση αυτή, υποβάλλεται μηδενική δήλωση και η Φορολογική Διοίκηση δύναται να απαιτήσει κατά τον χρόνο μεταφοράς των περιουσιακών στοιχείων την κατάθεση, ισόποσης με το ποσό του οφειλόμενου φόρου, εγγυητικής επιστολής. Τυχόν φόρος που έχει καταβληθεί ενώ συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου αυτής, επιστρέφεται ως αχρεωστήτως καταβληθείς. Επίσης, ορίζεται ότι σε περίπτωση μη επανόδου των περιουσιακών στοιχείων εντός των δώδεκα (12) μηνών, υπολογίζεται τόκος εκπρόθεσμης καταβολής για το σύνολο του οφειλόμενου φόρου από την ημερομηνία υποβολής της μηδενικής δήλωσης.

Με την παρ. 9 του νέου άρθρου 66Α τίθενται κανόνες εξακρίβωσης της αγοραίας αξίας των μεταφερόμενων περιουσιακών στοιχείων. Ως προς την περ. α) σημειώνεται ότι ως πρότυπο για τις ρυθμίσεις της ελήφθησαν οι ρυθμίσεις του άρθρου 17 (παρ. 3-5) του ν. 4548/2018, αναφορικά με την αποτίμηση των εισφορών σε είδος. Ως προς την περ. β) ως αξία των μεταφερόμενων περιουσιακών στοιχείων, λαμβάνεται αυτή που απεικονίζεται στα λογιστικά αρχεία του φορολογουμένου, εφόσον η επιμέτρηση των στοιχείων αυτών διενεργείται στην εύλογη αξία. Άλλος εναλλακτικός τρόπος προσδιορισμού της αγοραίας αξίας, σύμφωνα με την περ. γ), είναι η λήψη της αξίας του περιουσιακού στοιχείου όπως αυτή προσδιορίζεται για σκοπούς εφαρμογής των διατάξεων περί τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών (άρθρο 21 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας).

Με την παρ. 10 του νέου άρθρου 66Α παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση στον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων για τη ρύθμιση διαδικαστικών ζητημάτων εφαρμογής του άρθρου.

Τέλος, με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 49 ορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρ. 1, με την οποία εισάγεται το νέο άρθρο 66Α στον ΚΦΕ, καθώς επίσης ο χρόνος υποβολής της δήλωσης απόδοσης του φόρου κατά την έξοδο για τις περιπτώσεις μεταφοράς περιουσιακών στοιχείων, φορολογικής κατοικίας ή δραστηριότητας που έχουν πραγματοποιηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2020 μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου.